

پتروژنز گدازه های پیلولاوایی ناحیه آتشفشانی حیران در شمال غرب اردبیل

محمد فدائیان *

دانشگاه پیام نور مرکز اردبیل، گروه زمین شناسی
mfadaeyan@yahoo.com

چکیده

منطقه حیران در شمال غرب اردبیل واقع است. این منطقه جزو زون ساختاری البرز آذربایجان محسوب می شود. پیلولاواها قطری بیش از چندین متر و ارتفاعی بین ۲۰ الی ۴۰ متر داشته و با پوسته شیشه ای، شکستگی های شعاعی فراوان، حفرات بادامکی مملو از اکسید های آهن ثانویه ناشی از خروج گاز و حاشیه دگرسا شده و نیز وجود توف های برشی و رسوبات پلاژیک به مقدار کم در فضای بین پیلولاواها از خصوصیات این گدازه ها محسوب می شود. این سنگها ترکیب آندزیت، آندزی بازالت، آکالی آندزی بازالت دارند و از نظر ژئوشیمیایی اکثرا در محدوده تحت اشباع از سیلیس قرار میگیرند. بلورهای فلدسپات پلاژیوکلاز اولیه به کانی های ثانویه ای همچون کلریت، کلسیت، اپیدوت تجزیه شده اند ساخت های بالشی در نتیجه خروج ماگمای بازالتی در محیط دریایی و سرد شدن سریع آن در دوره کرتاسه فوقانی تشکیل شده و تحت تاثیر تبادل یونی مواد فرار بخصوص K و Na بین ماگمای بازالتی و آب دریا یا سنگهای دیواره قرار گرفته و در اثر آلتراسیون از نوع آلبیتیزاسیون و کربناتیزاسیون به سنگهای تیپ اسپیلیتی یا شبه اسپیلیتی تبدیل شده است. با توجه به گستردگی زیاد پیلولاواها و ضخامت زیاد آنها و نیز ولکانیسم با خصوصیات آکالن در منطقه وجود یک ریفیت اقیانوسی ناقص را در منطقه تقویت مینماید، که آثار این ریفیت ناقص در کمر بند آتشفشانی حیران - صلوات به طول حدود ۱۲۰ کیلومتر تا شرق اهر قابل ردیابی است.

Abstract

Heyran Region is located in the North West of Ardebil. This region partial of Alborz-Azerbaijan structural zone becomes. Pillow lavas diagonal more than many meter and thickness between 20 to 40 meter and with shell galssy, abundant radial cracks, amigdaloeidal cavity brimfull than secondary Iron oxide awkward than exit bite and border Altered become and demands being bereccia tuff and deep sediments to between space of pillows. Pillowlavas than characteristics this lava accountant becomes. This rocks Andesit-basalt and alkali andesit-basalt composition and than Geochemicaly these rocks door range subject saturation than silica stands. Plagioclase Crystals altered to secondary minerals hey like Colorite, Calcite, and Epidot. analysis has become make pillow thereupon exit basaltic magma door environment sea and cooling fast that in Certaceous epoch become and subject influence exchange Ionic Medes volatile particular K and Na noses Basaltic magma and water sea either Wall rocks and in the kind of alteration such as Carbnonatzation and Albitization effective deformed pillows Brigade militia have been turned into to Spilitic type or Spilitoeid rocks. With regard to the much Pillowlavas thickness and so many of them and also Alkaline volcanism features in the region suggested that incomplete oceanic ridge present and this ridge wondering-long sayings about 120 kilometers in Heyran- Salavat volcanic belt.